

Antropologia lingüística

Codi: 101250
Crèdits: 6

2024/2025

Titulació	Tipus	Curs
2500256 Antropologia Social i Cultural	OT	3
2500256 Antropologia Social i Cultural	OT	4

Professor/a de contacte

Nom: Rosario Reyes Izquierdo

Correu electrònic: rosario.reyes@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Aquesta assignatura no té prerequisits. No obstant, és una assignatura pensada per alumnat d'Antropologia Social i Cultural.

Objectius

Objectiu

L'objectiu de l'assignatura és formar l'alumnat d'antropologia social i cultural en la comprensió de les teories i conceptes fonamentals de l'antropologia lingüística, així com en la relació entre llenguatge, cultura i societat. Aquesta aproximació pretén dotar els estudiants d'eines per a una anàlisi crítica de les pràctiques comunicatives en relació amb les desigualtats socials. També es busca aprofundir en l'anàlisi de la diversitat lingüística actual i en les respostes polítiques a aquesta diversitat.

Objectius específics

- Formar en les qüestions més generals de la disciplina de l'antropologia lingüística des d'una perspectiva antropològica
- Donar a conèixer la diversitat lingüística mundial, els seus processos dinàmics i les seves implicacions en la cultura i la societat
- Examinar la influència del contacte entre llengües en la variació lingüística
- Donar a conèixer els mecanismes d'adquisició i ús del llenguatge en diferents contextos
- Explorar tècniques etnogràfiques per captar la diversitat lingüística en un context social específic amb relacions de poder específiques
- Entendre les llengües en diferents marcs ideològics
- Analitzar els reptes i les possibilitats de l'antropologia lingüística en un món globalitzat

Competències

Antropologia Social i Cultural

- Aprehendre la diversitat cultural a través de l'etnografia i avaluar críticament els materials etnogràfics com a coneixement de contextos locals i com a proposta de models teòrics.
- Demostrar que es coneixen i es comprenen els debats epistemològics i metodològics en antropologia i les principals tècniques de recerca.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar un fet d'actualitat des de la perspectiva antropològica.
2. Aplicar el coneixement de la variabilitat cultural i de la gènesi d'aquesta per evitar les projeccions etnocèntriques.
3. Aprehendre la diversitat cultural a través de l'etnografia i avaluar críticament els materials etnogràfics com a coneixement de contextos locals.
4. Avaluar críticament els models teòrics explícits i implícits als materials etnogràfics.
5. Conèixer i comprendre els processos diversos de relació intercultural.
6. Diferenciar entre els conceptes teòrics de l'antropologia i els conceptes indígenes.
7. Interpretar la diversitat cultural a través de l'etnografia.
8. Resumir les característiques d'un text escrit en funció dels propòsits comunicatius.
9. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina.

Continguts

I. Introducció a l'antropologia lingüística.

1. Què és l'antropologia lingüística?
2. Breu història de l'antropologia lingüística
3. Diversitat lingüística, vocabularis bàsics, classificacions

II. Llengua, cultura i pensament

1. La teoria de Sapir
2. La hipòtesi de Whorf de la relativitat lingüística i el determinisme lingüístic
3. Alternatives teòriques al relativisme lingüístic

III. El desenvolupament i l'evolució del llenguatge

1. Comunicació i els seus canals
2. Comunicació al món animal
3. Quan un sistema comunicatiu passa a denominar-se llengua

IV. Llengües en variació i llengües en contacte

1. Idiolectes, dialectes i estils
2. Llengües en contacte, llengües pidgins i criolles
3. Les llengües en contacte en el món contemporani

V. L'adquisició de les llengües. Primeres llengües, segones llengües, o altres enfocaments

1. Adquisició de llengües
2. Els aspectes socials del multilingüisme

3. Alternança de codis o disglòssia
4. Nous enfocaments: el plurilingüisme i altres enfocaments

VI. Llengua i ideologia: variacions en classe, gènere, etnicitat i nacionalitat

1. Ideologies lingüístiques
2. Llengua i classe social
3. Llengua i gènere
4. Llengua i etnicitat
5. Llengua i nacionalitat

VII. L'Antropologia Lingüística en el món globalitzat, reptes i possibilitats

1. Llengua i globalització
2. La mercantilització de les llengües
3. Llengües amenaçades
4. Multilingüisme i llengües amenaçades
5. El tractament de les llengües a l'escola

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	42	1,68	1, 2, 3, 4, 6, 5, 9
Tipus: Supervisades			
Tutories individuals o en grup	15	0,6	1, 3, 6, 9
Tipus: Autònomes			
Lectura i anàlisi de textos, recerca empírica directa o a través de suport documental, estudi i elaboració dels treballs	93	3,72	2, 3, 4, 6, 9, 8

La metodologia docent principal seran les classes magistrals, sempre combinades amb discussions a l'aula en petits grups o classe oberta i la discussió al despatx en tutories individuals o grupals sobre el desenvolupament de les tasques assignades.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-----	-------	------	--------------------------

2 treballs a partir de lectures obligatòries i recerca de camp	50%	0	0	1, 2, 3, 4, 6, 7, 5, 8
Examen final	30%	0	0	1, 2, 4, 6, 5, 9, 8
Examen parcial	20%	0	0	1, 2, 4, 6, 5, 9, 8

Avaluació

1) Lliurament de dos treballs de màxim 10 pàg. (un dels quals en grup) a partir de les lectures obligatòries dels diferents temes, i d'una petita recerca de camp seguint una pauta penjada al Campus Virtual (50% nota); les característiques i la data de lliurament dels treballs es fixaran a l'inici de curs i penjaran al campus virtual. Cal presentar tots dos treballs per ser avaluable.

2) Examen parcial a l'aula (20%). La data d'examen es fixarà a l'inici de curs al campus virtual.

3) Examen final a l'aula (30%). La data d'examen es fixarà a l'inici de curs al campus virtual.

Bibliografia

Segueix una llista de manuals. La bibliografia específica per cada tema es lliurarà a l'aula i estarà penjada al campus virtual.

Manuais

- Bourdieu, P. (1985). ¿Qué significa hablar? Economía de los intercambios lingüísticos. Barcelona: Akal.
- Buxó, M. J. (1983). Antropología lingüística. Barcelona: Cuadernos de Antropología.
- Casado Velarde, M. (1991). Lenguaje y cultura. Madrid: Síntesis.
- Duranti, A. (1997). Antropología lingüística. Cambridge: Cambridge University Press.
- Duranti, A. (2001). Linguistic anthropology: A reader. Malden, Massachusetts: Blackwell.
- Foley, W. A. (1997). Anthropological linguistics: An introduction. Oxford: Blackwell.
- Franzé, A. (2014). Políticas lingüísticas, inmigración y ciudadanía: 'español para inmigrantes'. En C. Peláez-Paz & M. I. Jociles (Eds.), Estudios etnográficos de las políticas públicas en contextos educativos (pp. 370-377). Madrid: Traficantes de Sueños.
- Gumperz, J. J., & Bennett, A. (1981). Lenguaje y cultura. Barcelona: Anagrama.
- Junyent, M. C., & Comellas Casanova, P. (2019). Antropología lingüística. Madrid: Síntesis.
- Martín-Rojo, L. (2016). Language and power. In The Oxford handbook of language and society (p. 77). Oxford: Oxford University Press.
- Salzmänn, Z., Stanlaw, J., & Adachi, N. (2014). Language, culture, and society: An introduction to linguistic anthropology. Westview Press.
- Spivak, G. C. (1988). Can the subaltern speak?. In C. Nelson & L. Grossberg (Eds.), Marxism and the interpretation of culture (pp. 271-313). Urbana and Chicago: University of Illinois Press.
- Velasco Maillo, H. M. (2003). Hablar y pensar, tareas culturales: Antropología lingüística y antropología cognitiva. Madrid: UNED.
- Woolard, K. A., & Kroskrity, P. V. (Eds.). (2012). Ideologías lingüísticas: Práctica y teoría. Madrid: La Catarata.

Bibliografia general

Virtual Issue: The Anthropology of Language, in *American Anthropologist*. Més d'un segle d'articles clau de la disciplina.

Programari

No es requereix programari específic.

Llista d'idiomes

La informació sobre els idiomes d'impartició de la docència es pot consultar a la part de CONTINGUTS de la guia.

PROVISIONAL